

GTűző: BELENCSEK SAJNDOK

GTűZTÉS IDEJE: 1968.

TART.: BÉLYEGGTŰZÉS NÉPRAJZI KAPOSMENTE

8 lap

FOLYAMAZI MŰTÁRS: KAPOSMENTE

STAKMŰTÁRS: XXIII

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRS

ATVÉRTVE AZ EGYSEGES LTK. 1185-5 TETELE ALÓL

1185

Bélyeggyűjtés néprajza Kaposmentén.

A bélyeggyűjtés majdnem egyidős az első bélyeg születésével, amely már 130 évre tekint vissza, mert az első póstai levélbélyeget 1840-ben adták ki Angliában.

Ez alatt a 128 év alatt a postabélyeg nagy karriert futott be, hogy a világon ez lett a legelterjedtebb gyűjtési ágazat. Tanulmányra és kulturismeretre és szórakozásra ez biztosít legnagyobb tágteret.

A propaganda jelszó így válaszolja röviden a bélyeggyűjtés jellegét, hogy "a bélyeggyűjtés nevel, tanít, szórakoztat és végül a befektetett tőkét visszahagyja kamatozva.

A valóságban így is van, mert olyan sokoldalú témája van, hogy a szórakozás mellett tudományos kutató munkát nyújt, hogy ennek a hasznos művelése még takarékosagra is neveli a bélyeggyűjtőt úgy, hogy a pusztán a potya gyűjtögetés mellett, aki még pénzt is fektet a gyűjteménye fejlesztése céljából, az azt drága kamataival együtt ki is veheti belőle.

Azért is igen előnyös, ha az Országos Bélyeggyűjtő Szövetségbe belép a gyűjtő és így szervezett bélyeggyűjtő taggá válik.

A századfordulón különféle bélyeggyűjtő egyesületek alakultak, azok amelyek megérték a felszabadulás idejét, azok egy országos egyesületbe olvadtak 1950-ben és ilyen most egy van, amelynek a neve Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége MABÉOSZ rövidítéssel, amelynek a létszáma az ifjusági csoporttal együtt a 200.000 felé halad.

Ez az országos egyesület különböző szakkörökre és helyi körökre tagozódik és az ezzel járó ügyeket, dolgokat a helyi és a szakkörök látják el, még a külföldi kapcsolatokat is ezek útján vezetik le.

A bélyeggyűjtés nemzetközi elnevezése Filatélia, görög szóból.

A városokban elég élénk a filatéliai élet, különösen az országos budapesti központokban, innét irányítják az egész ország filatélia ügyeit. Egy országos központi székházat most építik fel.

Most már sok faluban is vannak szövetségi bélyeggyűjtő tagok, akik a legközelebbi városi körhöz tartoznak, ha azonban 30 taglétszámot érik, akkor már helyi kör alakul a faluban is. Ilyen már sok faluban működik. Kaposmentén sajnos ilyen még nincs. Kercseligeten 1964-ben alakult helyi kör, azonban egy év leforgása után feloszlott. A falun ma ott tart a bélyeggyűjtés, mint az 1920-as években a városokban. Sajnos 50 évvel hátrább áll ezen a téren a falu a város mögött, pedig ez irányadó a más kultur gyűjtéshez úgy, hogy a bélyegkultusz mindenféle témát felölel és ismertet.

Eleinte a múlt század 70-es éveiben nem gyűjtötték a bélyeget olyan féltő gonddal, mint mostanában, a használt bélyegeket nem áztaták, hanem egyesek úgy tépték le a levélről.

Ahogy rájöttek arra, hogy a bélyeget a levéllel együtt legjobb gyűjteni és ez volt a leghasznosabb és kulturjelentőségben a legjobb és a legszebb gyűjtési ágazat. Az első bélyegek a levéllel együtt többféle vonatkozásban hasznos és értékes.

A filatélia szemle reprodukcióban gyakran leközi ilyen bélyeges leveleket. Az ilyen régi bélyeges levelek sokat mondanak.

Az első levelek, amelyek bélyeggel futották meg a postát a bélyegzés lenyomat szempontjából is érdekesek. Ugyanigy a bélyeg előtti levelek is, amelyek a bélyegkereskedők tulajdonában kötegekben vannak és csak a bélyeg hivatalos árjelzéssel kaphatók, és így nem is mondható

drágának, dacára annak, hogy a belsejét a kereskedő nem is nézi át, hogy vajjon kinek a levele, és így rejtve találni jeles nagy emberek leveleit a kötegekben.

A levélgyűjtés a mai levelekkel is igen érdekes, a posta kezelés és a bélyegzés szempontjából is, ahogy leáztatva is jelentékeny érdekessége van a bélyegnek. Az új használatban a bélyeg szép és tiszta, az albumokban tetszetősek és legtöbbször magasan a használt fölé értékelik, mégis a használt bélyegek többet mondanak az újnál.

A bélyeggyűjtést sokan nevezik ma is szenvedélynek, hóbortnak, mégis jeles nagy emberek és uralkodók foglalkoztak vele és ma is művelik, mert felismerték benne a nagy kultur jelentőséget.

Kossuth Lajos a Turinban levő emigrációban gyűjtötte, mert felismerte a nagy jelentőségét. Verne Gyula regényíró édesanyja is megkedvelte és a fia levelezésén bélyeggyűjtő lett.

Külföldön leginkább akadtak a nagyok közül és a nagy kereskedők, utazók, hajósok szeretettel foglalkoztak vele.

A múlt század 70-80-as éveiben külföldön a régi levélkötegeket nagy izgalommal oldották fel, amelyek a padlás lomjai közt heverték és valósággal egy nagy kultur, rejtett kincs került elő az átnézés közben.

Ma is kerülnek elő a lomtárakból, vagy egy régi kisgyűjtemény album, vagy levélköteg, amely komoly értéket képvisel.

A múlt század 70-es éveiben már felismerték azt, hogy a levélen értékesebb a bélyeg, és pl. valamelyik nyugati országban, ha egy középiskolás fiú egy régi levélköteget kapott, vagy esetleg engedélyt a lomtár bányászatára, az üzleti levelek átkutatására, ez volt a legnagyobb öröm a számára, amit a nagyapa adhatott az unoka fiúnak.

A legnagyobb értékek és bélyeg ritkaságok így kerültek elő, amit ma százezrekben értékelnek. Ezek kerültek tulnyomórészen a fejedelmi gyűjteményekbe és állami bélyegmuzeumokba.

A bélyeg és a levélritkaságok nemzetközi viszonylatban igen nagy jelentőségűek és értékben majdnem kiszámíthatatlan.

Az egyszerű tömeglevél is kulturszempontból említésre méltó, a 90-es és a 900-as évek egyszerűbb levelei is szórakoztatók és érdekesek, látni azt, hogy apáink, nagyapáink hogyan leveleztek.

A címzésekben is vannak változatos tarkaságok, néha az is csodálatra méltó, hogy a posta ki tudta kézbesíteni olyan gyatrán címezték.

Vannak a gyűjteményekben olyan levelek, hogy a fogalmazást, a címzést művészet elolvasni. Zalában írták 1863-ban, a t és az l betűk kettőzve íródtak Pácsán. Egy levélen a címzés két sorban összefüggően íródott. A posta aláhuzta, egy-egy adatot pirossal és azután megcímezte rendszeren 1892-ben Baranya-Sellyéről, Fiuméba, 1862-ben Debrecenből Nagykárolyba. Egy gróf uradalmi jószágkormányzójának. Ezen a címzésen rajta van a gróf címe, méltósága feltüntetve, a levél oldala tele címzéssel.

Olyan címek is vannak, hogy a címzésben benne van a tiszteletadás: Szeretett kedves bátyámnak. Öreg néninek. Géplakatos-segédnek. Völegényjelöltnek. A magyar királyi posta és távirtda kurzustan hallgatóm. Nagy lányomnak. Regrutánom. Uradalmi cselédnek. Uradalmi béresnek, Gyalogbéresnek. Kocsisnak. Özvegy asszonynak. stb. Kaposvár város.

Hivatalból és küldtek levelet hivatalba és a levélzáró tartalma: Maradtam a tekintetes uraknak alázatos szolgája.

Ma ez már mind megváltozott, mert a posta kiadta a szabvány formát és így mindenkinek ehhez kell alkalmazkodni. Semmiféle felesleges adat nincs a címzésen.

A leveleken cím elé írták: pl. Gulyás Pál tekintetes gyalogbéres Pestmegye Budapest. Lehetőleg a tekintetes szó elé kerüljön. Ezek tömeglevelek mégis a kor változásai miatt eltérő.

Ezekon kívül vannak történelmi ritka értékes levelek. Opermann János Szabadi. Ezeknek egy légi-posta levelező lapja volt, Przemysl ostromán a repülőgép hozta ki a körülzárt várból 1914 decemberben. Egy bélyeggyűjtő meg akarta venni egy süldő malacért és nem adta oda, hanem hagyta elkallódni és semmibe szállni.

Az aki látja és figyeli, hogy milyen gazdag adatot, anyagot és mindenféle szépet, magas kulturát nyújt a bélyeggyűjtés, a kulturgyűjtések vezetője és irányadója, az egész világon ez a vezető számban és anyagban.

Egy gyakorlott bélyeggyűjtő gyűjteménye és levélgyűjteménye nem lebecsülendő. A leveleket az mentette át az utókorra.

A nevelő, tanító, oktató haszna is igen jelentékeny, hasznos. A bélyegek vizsgálódása nyugodt békés belemélyedést kíván és azt is teszi. Takarékosagra is neveli az embereket. Ez biztos is, mert alkoholisták bélyeggyűjtő nincs az egész világon, sehol.

A bélyeggyűjtésnek van sok szakirodalma, folyóirata. Itt nálunk is, de külföldön jelentékeny számban és kivitelben, amelyet a magas-szinti adataiért többször felemlit a mi szaklapunk.

Érdekes olvasni, hogy egy-egy világiritkasági bélyegnek az életutját végig kíséri az irodalom.

A régi bélyegekről amely klasszikus anyag egyben a bemutatott reprodukcióban igen érdekesek levélen vagy boríték kivágásban, a régi helységneveket, olyanokat is, amelyek német név alatt szerepeltek a kiegyezés előtt. Ebből szép számmal van nekem is. Buda. Ofen. Pesthi. Pozsony Preszburg, Kolozsvár Klauzenburg, Győr Raab, Sopron Ödenburg, Esztergom Grau, Pécs Fünfkirchen, Németboly Deutschboly, Szekszárd Szekzárd, Brassó Kronstadt, Torda Thorda, Tata Totis, Csáktornya Csákturm, Csakathurn, Veszprém Veszprim, Debrecen Debrecin, Székesfehérvár Alba, Komárom Révkomárom, Szenice Senitz, Vác Vaitzen, Várpalota Palota, Dubaföldvár Földvár, Nagykónyi Tolnakónyi, Gyulaj Gyulajovánca, Nagysimonyi Vassimonyi, Pörgölény Pörgölin, Léka Leika, Szigetvár Szigethvár, Budapest déli pu. Ofen bänhof /állomási postahivatal/ Czell-dömölk Kiscell, Bojca Bojtza fürdőhely, Nagyszombat Tirnau, Zalaegerszeg Szalaegerszeg, Losonc Losontz,

Azért említem ezt meg mert az első osztrák bélyegek csak magyar bélyegzéssel számítanak magyar gyűjteményi bélyegeknek, mert a kiegyezésig osztrák bélyegek voltak használatban 1850 júniustól a kiegyezésig, és ekkor önálló Magyar Posta igazgatás lett bevezetve.

A különálló magyar bélyeget csak 1871-ben adta ki a posta, amelynek a centenáris jubileumát 1971-ben ünnepli a posta és a filatélia. A német szövegű bélyegzőket már 1868-ban kicserélte a posta magyarra, és a régi bélyegzésű levelek, bélyegek azért is igen érdekesek és sokat mondóak.

A bélyeggyűjtők és a felvásárló bélyegkereskedők leginkább azt a bélyeget keresik és veszik, amelyen alig egy kissé látszik a bélyegző lenyomata, a szélén esetleg csak a bélyeg sarkán alig látható. Az ilyen bélyeggyűjtőt igényes bélyeggyűjtőnek nevezik. Az igazi bélyeggyűjtő pedig az aki a bélyegző lenyomatát teljes olvashatóan látja és így csak az vehető alapul, ha a bélyegző lenyomata a bélyeg felületét csak csekély helyen érinti, hanem a nagyobb felületet az alappapírra nyomta a bélyegző, az ilyen bélyeget veszik kifogástalannak.

A bélyeggyűjtés, gyűjtemény összeállítása többféle csoportra tagozódik, mint motívum-gyűjtésre.

Ez egy tágfogalom lett a gyűjtésben. Csoportosítva:

Használatlan, használt, lebetűzés bélyegzőnyomattal levélen, boríték kivágással. A bélyeg témája szerint: pl. állat, rovar, madár, virág, sport, tudós, zeneszerző, férfi, nő, hajó, kozmosz, légiposta, ország világ egy-egy témájú bélyegeivel, elsőnap bélyegzés borítékai teljes sorozatban, emléklapok és blokkok stb. A mindig nagyobb mennyiségben kibocsátott bélyegek már olyan tömegben kerültek forgalomba, hogy kisembernek lehetetlenség több ország bélyegeit beszerezni, mert ezt csak bankárok, iparmágnás gyárosoknak lehetséges.

Amikor egy ilyen világhírű nagy gyűjtemény árverés alá kerül, akkor ez milliókat eredményez.

A bélyegkiállításokon is az ilyen klasszikus gyűjtemények szerepelnek és magas díjjal jutalmazták a kiállítás zsürijén.

Az ilyen országos vagy nemzetközi kiállítás látnivalókban igen gazdag és rendkívül érdekes és igen sok a bélyeges levél is itt, sőt lehet látni bélyeg előtti leveleket is, amelyeket előfutárnak neveznek.

Itt láthatjuk azt, hogy a bélyeg lett a levélért, mert a levél sokkal hamarabb megszületett.

Az ilyen bélyegkiállításon az ilyen régi levelek a legérdekesebbek, mert igen sok a történelmi levél is, amely muzeális is.

A régi levelek igen rámutatnak az akkori idők életére és igen helyes és hasznos volt az a beállítás, hogy levélen érdekesebbek és értékben felárral szerepelnek, és így sok értéket átmentettek az utókorra. Azok a képes-levelezőlap gyűjtők, akik csak ezt gyűjtik, hát nem mindnyájan bélyeggyűjtők, a bélyeges levelezőlapokat gyűjtik szívesebben, mert ezek szépen felportózva értékesebbek a használatlanoknál.

A fentnevezett gyűjtéseken kívül még gyűjtenek másféle bélyegeket, az illeték és okmánybélyegeket és helységnévvel ajánlási ragjegyeket és levélzáró bélyegeket, amelyek valamilyen jubileumra vagy segélyakcióra adnak ki, és ezeket tarifa nélkül különállóan a boríték hátoldalára ragasztanak lerögzíteni a levél hátoldalán. Az említésre méltó dolog itt az illeték és okirati bélyegek, amelyeket Svájc kezdeményezésére szintén kultur értékre emeltek és évi katalógust adnak ki és jegyzik mint a postai bélyegeket. Ennek szükségét abban látták, hogy az országos bélyegmuzeumok a rendes postai bélyegek mellett az okirati és illeték és egyéb bélyegeket is begyűjtik és tárolják, így ennek folytán itt is akadnak komoly értékű bélyegek és a kivitelében szép művészi darabok.

Itt van egy igen fontos tényező ezek arányában az, hogy kimondani azt, hogy az okmánybélyegek az eredeti okmányon értékesebbek, mint leáztatva, mert a leáztatás folytán igen sok muzeális értékű okmány elpusztul és áldozatul esik a bélyeg pusztá gyűjtésének. Az én gyűjteményemben van 600 db. okmánybélyeg, csere utján került hozzám, és mennyivel érdekesebb volna az eredeti okiratokon.

Az Országos Bélyeggyűjtő Szövetségben most már 200.000 tagot számlál a filatélia, és ezeken kívül a különálló gyűjtőgető ennek a többszöröse. Elkézdik és nagy nekiiramodva gyűjtik és szenvedélyesen keresik-kutatják és egy idő múltán abba is hagyják, mert sok anyagi előnyöket várnak tőle. A különféle változó fortélyokat és módszereket, ezek közt találjuk amelyek néprajzi szempontból említésre méltóak.

Akadnak pumpolók, horgászok és mindenféle hamis trükkös egyének, akik igyekeznek valami módon ingyen elszerezni valakitől a bélyegeket.

A filatélia nyelven ezeket nevezik "bélyegkukacoknak, bélyeghorgász és pumpolók"-nak. Akadtak olyan kapzsiak, hogy akitől elkönyörögték a bélyeget, idők után ugyanannak kínálja megvételre, mert ha az a speciális gyűjtő, ha megvett ilyen gyűjteményt, hát ott találja közte azokat a darabokat, amelyeket ő ajándékozott az eladónak.

Akadnak azonban olyan ujonnan feltűnt gyűjtők, hogy költséget nem sajnálva szívesen megveszik a nekik tetsző bélyegeket és az abba hagyott kisgyűjteményeket. Minden kisgyűjteményben akadnak valamilyen érdekességek, vagy értékek, amelyek miatt érdemes megvenni a kisgyűjteményt. A szóbanforgó kisgyűjteményeket azért könnyű megvenni, mert a legtöbb kisgyűjtő nem marad meg a gyűjteménye mellett, hanem elköttyevetéli, mert kiábrándult belőle és amint mondja nem fogok egész életemre ezzel bibelődni és nem is tartogatom itt, és már sokan ilyenek megbánták akkor a továbbítást, amikor az utód a családban bélyeggyűjtésbe kezdett, és ettől szemrehányást is kapott a könnyelmű elköttyevetelésért. A bélyeggyűjtésben ezek az ingadozók a legkárosabbak, mert a veszedelmes horgászok és kártevők ezekből tevődnek ki tulnyomórészben.

A bélyeggyűjtés dokumentációs mellék tárgyai.

A bélyeggyűjtést már mint kiállítási anyag, más melléktárgyakkal is dokumentálják, pl. pénznemekkel, régi valutákkal, képes ujságokkal, napilap bélyegre vonatkozó cikkeivel, fényképekkel és a bélyegre vonatkozó tárgyakkal.

A halasi csipkékről két bélyegsorozatot adott ki a magyar posta és a külföldi gazdagok. pl. az angol királynő erre megrendelte Halasról azokat a csipke-minta darabokat, amelyekről a bélyeget vették fel, és az ottani kiállításon érdekes látnivalót nyújt. Az angol királynak van külön bélyegmuzeuma, amely majdnem gazdagabb mint bármely másik országos muzeum. Ide került az a ritka levél, amelyet egy francia iskolás fiú talált a padlásán a borkereskedő nagyapja üzleti levélkötegei közt 1875-ben Mauritius szigetről való az Indiai óceánon. 1857-ben adták ki kiegészítő bélyegként. Ezen a levélen mindkét bélyeg rajta van és fél millió dollárra biztosították. Ebből a bélyeg fajtából 9 darab van a világon nyilvántartva.

A bélyeggyűjtők fedezték fel, úgy amint a többi ritkaságokat, és azért is nevezik a bélyeget rejtett kincsnek. A nevezett bélyeget amikor felfedezték és nyilvánosságra jött az egész világon kutattak utána. Budán a tabáni őregházakban is kutattak a padlásokon rendőrségi felügyelet alatt Stefek nevű nagy bélyeggyűjtő indítványára. Sajnos nem találtak Mauritius bélyeget, hanem az első spanyol Izabella királynő képével az első kiadásból. A nevezett gyűjtő anyaga a Magyar Bélyegmuzeum letétjébe került, ez lett az alapja az ottani készletnek.

Voltak még Budapesten régi nagygyűjtők, akik bélyegkereskedéssel is foglalkoztak, Jászay, Térfi. Ezeknek a törzskészlete a Dob-utcai Bélyegmuzeumba kerültek.

A régi gyűjtemények értékben igen magasán vannak árazva és azért is érdemes volt vele foglalkozni és ugyanugy ma is mert minden évben van pár sorozat kiemelkedő árral, különösen a blokkok.

A bélyegek külön értékelése.

A bélyegeket a hazai bélyegpiacon minden év végén külön árjelző katalógusban jegyzik. Ugyancsak külföldön is kiadnak 7 országban világgatalógust és így idegen valutában is árjelzik az egész világ összes bélyegeit.

Sok esetben hallottam, hogy nálunk természetbeni vétel is előfordult, pl. anyagban, juttatásban.

Az öregek eltartása bizonyos ideig, és a Balatonon is nyaraltak bélyeg ellenében, és falun nyáron nyaraltak bélyeg megállapodás esetére, de ez már értelmiségi hozzátartozó indítványára történt, mert földműves paraszt igen ritkán ment bele az ilyen üzletbe.

E sorok írója két háborút megérttem és az ezeknek a maga után vonó inflációt, és az infláció idején jött meg igazában a bélyeg szezonja. Érthető mert az értéktelenedő valutákat, értékben ezzel mentették át.

A legmélyreható infláció 1946-ban volt és a bélyeggyűjtés soha nem látott lendületét vette fel. A pestiek csereanyagot, ruhát, háztartási cikkeket hoztak falura élelmiszerért cserélni, azonban a bélyeget szívesen átvették a falusi bélyeggyűjtők, szalonnát, zsírt, lisztet, tojást és minden egyéb élelmet adtak a bélyegért. A felesleges bélyeget szívesen elhozták a pestiek és könnyen élelmiszerhez jutottak.

Említésre méltó adat az is, hogy 1919-ben amikor a Tanácskormány kibocsátotta a világ első szocialista bélyegsört, akkor az osztrák-magyar határ mentét előzönlötték a külföldi bélyeg-spekulánsok és keresték az új magyar szocialista bélyegsorozatot. Ez júniusban volt. Juliusban az arató parlamentes bélyegsört felülnyomták, Magyar Tanácsköztársaság felirattal. Éppen július végén Pinkafő határközségben jártam bevásárlási ügyben. A bélyeget szívesebben átvették mint a pénzt. A disszidálóktól is bélyeget kértek külföldön.

A bélyeg mint értékálló dolog külföldön jobban keresett dolog mint nálunk. Azért is nálunk még nem érte el azt a nivót mint nyugaton. A II. világháború alatt emigrációban levő lengyel tisztek között is minden 6-10-ik tiszt filatéli lista volt. A mi tisztjeink arányszáma ezt meg se közelítette, mint a mosdósi kastélyban lakó lengyel emigrált tisztek.

Egyéb adatok a filatéliáról.

Azt mondják, hogy a bélyeggyűjtés komoly dolog és csendes belemerülést kíván ennek a technikai vizsgálódása különféle eszközökkel, sarok fogasat mérő nagyító a vízjelek vizsgálódásához. A valóságban ez így is van, mert csak csendben és a legnagyobb nyugodtsággal lehet ezt végezni.

Ennek dacára mégis van sok humora, sőt dala is néhány mert olyan vidám bélyeggyűjtő társaságot láttam többször, hogy a bélyegek rendezése közben füttyültek, daloltak a vidám fiatalok és a bélyegdalok ilyenkor keltek szárnyra.

A bélyeggyűjtés nálunk csak akkor éri el a külföldi nivót, ha falun is úgy művelik, mint városban, mert sokféleképpen már odáig jutott a lakáskulturában és a ruházatkodásban stb. A bélyeggyűjtés eléréséig még sokat kell haladni, hogy elérje a várost, mert még ahhoz kevés a kulturigény.

Ez mint vezetőszeret játszó gyűjtési ágazat káros is, mert így a más régi használati és egyéb tárgyakat sem takarítják és nem őrzik meg az utókor részére.

A megyei muzeumok részére ez figyelemre méltó dolog, mert így pótolhatatlan muzeális anyag kallódik veszendőbe.

A ki mit gyűjtők szövetségét is közelebb jó lenne hozni egymáshoz, mert sokféle vonatkozásban egyezik a kettő egymással. A kettő gyűjtési ágazata sokszor találkozik egymással. A bélyeggyűjtők és a kimit gyűjtők így kicserélhetnék egymás fölős anyagaikat és a muzeumok is sok anyagot tudnának ezek útján begyűjteni mint letéti anyagot.

Azt is láthatjuk, hogy azok a néprajz-kutatók akik egyben bélyeggyűjtők is, azok egy ponttal jobb adatgyűjtők, mert ezek egyben ki mit gyűjtők is és tágabb lehetőségük van az adatgyűjtéshez. Ezzel nem állítom azt, hogy enélkül ezek nem jó adatközlők, csak ezzel még jobbak.

A városi emberek, akik kulturigényesek valamilyen kultur gyűjtéssel foglalkoznak és ezek különféle ágazatra oszlanak, ez külföldön általában így van, mert itt a falu nem marad le a várostól, mert a falusi embernek éppen úgy meg van a nagy könyvtára és egyéb gyűjteménye, mint a városinak.

Itt nálunk a könyvtár és folyóirat gyűjtés és egyéb gyűjtési ágazat hiányzik vagyis ritka.

A kaposvári bélyeggyűjtők helyi körének volt egy igazi falusi bélyeggyűjtő tagja Töröcske községből. Gamásni, csizmában járt a körbe vasárnaponként, a pirosposztagás életerős földműves ember. 1955-től 1961-ig járt be. Ekkor a farönk rakódás alkalmával ráesett a rönk és meghalt. A kör tagjai őszintén sajnálkoztak, hogy így esett ki közülük az egyetlen ritka hollónak nevezhető árszágos tag.

Azt hiszem, hogy husz éven belül nem lesz sok követője a falun. Más magyar falvakban már jobban felkarolták ezen kulturát, mert már van önálló helyi köre.

Nem azt akarom kihangsúlyozni, hogy tüzzel-vassal ennek iramodjunk neki, azonban szellemi sportnak, szórakozásnak igen ajánlatos, mert sok kultur lehetőséget nyújt a vele foglalkozóknak. Külföldön és nálunk a városokban Budapesten egy-egy szép ujonnan kibocsátott sorozat megszerzéséért milyen igyekvő törekvések indulnak, ezzel szemben a szövetségi tagok szépen kézhez kapják. A mostanában kiadott három festőművész sorozatért országos hajsza van és külföldön is igen keresettek. A decemberi bélyeggyűjtő ujság beszámolt arról, hogy a világ egyik legritkább bélyege érverésen 560.000 dollárért cserélt gazdát. Ez egy bélyegért horribilis összeg.

A magyar katalógus így hirdet: Minden bélyeg pénzt ér. Különböző formában gyűjtésre hívja fel a figyelmet.

Ennyit a bélyegekről és a bélyeges levelekről, és mivel néprajzi adatra íródott, hát azt is fel kell említeni, hogy babonás célra is volt már a századfordulón felhasználva.

Volt egy katona, távoli városban katonáskodott és az itthoni szeretőjének írogatott leveleket. Amikor leszerelt, hát még sem vette feleségül a régi szeretőjét, hanem másik lányt vett el. A csalódott leány és anyja öntőasszonyhoz mentek, ártó bosszura és mivel a hajából és a rihájából nem tudtak kicsikét szerezni, hát a levelét adták át és a javasasszony a bélyeget kivágta a levélből és ezt sütötte bele a viaszba. Tehát ezt találták a legalkalmasabbnak, amivel a nyál közvetlen érintkezésben volt, mert a bélyeget nyálazva ragasztották fel a levélre. Babonából ennyit hallottam.

A levelet már sokszor felhasználták törvénybe gyerektartási ügyekben is. Tehát az életben fontos tényező a levelezés. A bélyeg a levél továbbításának a lerovási díja. Azonban a bélyeg egyike legnagyobb karriert befutott tényező.

A Kaposmenti bélyeggyűjtők helyzetéről és a területi megoszlásról.

A kaposmenti falvak filatéliai életéről nem lehet valamilyen élénk adatot felfektetni, mert nem valami kedvezően oszlik meg.

A legnagyobb és egyben leggazdagabb község Gölle, ezen a téren lemaradást mutat.

A nála nyolcszor kisebb falu Kazsok, itt van annyi bélyeggyűjtő mint Göllén. Nagyberkin komoly gyűjtő 7 van és ugyanannyi gyűjtőgető szövetségi tagságon kívülállón. Taszáron van talán a legtöbb a katonák közt, a faluban is élénken működnek.

Baté, Fonó, Kaposkeresztur, Csoma, Attala, itt is alig tudják, hogy milyen fán terem. Orci, Zimány, Büssü, Somogyszil, Igal, itt van néhány, de gyengén mozog.

Kapospula, Toponár, Sántos, itt már inkább diákok foglalkoznak vele. Kerceseliget, Kisberki közepes jó és Kaposhomok is így áll, Kisgyalán 12 diák gyűjt.

B é l y e g d a l o k .

Filatéliai szemle 1961-ben leközölte.

Dombóvár 1923 Porubszki Ernőtől.

Bélyeget gyűjt a babám, minden nap rakosgatja
Azért haragszik rá a jó édesanyja.
Jobb volna ez helyett a bálban táncolni
Mint azt a bélyegeket minden nap rakosgatni.

Taszár, Sántos. 1953.
Sós Lajos, Mészáros Tibor

1. Bélyeggyűjtő lett az öreganyám
Örül is neki az öregapám
Gyűjtsél mamám sok szép bélyegeket
Megcsókolom érte a kezedet.
2. Bélyeggyűjtő lett az öregapám
Örül is neki az öreganyám
Gyűjtsél papa sok szép bélyegeket
Megcsókolom érte a kezedet

Taszár, Sántos, Nagyberki. 1954.

1. Bélyeggyűjtés elterjedt a világon
Bélyeggyűjtés divat falun, városan
Bélyeget gyűjt mindenki a világon
Öregek, nők, fiatalok, diákok.
2. Bélyeggyűjtők szövetségben állanak
Helyi körben tanulnak szórakoznak
Bélyeggyűjtés divat egész világon
Azért kedvelik a magyar diákok

Gelencsér Sándor
máv.nyugdíjas

Nagyberki, 1968 január 14.